

Hărțuirea și agresiunea în școală

Fundația World Vision România a efectuat o cercetare în rândul a 817 elevi liceu și gimnaziu din șase județe, fete și băieți în proporții relativ egale. Au fost folosite chestionare aplicate online care au explorat experiența elevilor cu privire la diferite forme de hărțuri și agresiune, de la cea fizică, la cea verbală (insulte, amenințări, glume, porecle), până la cea socială (excludere din grup sau jocuri, lansare de zvonuri sau informații false pentru a pune pe cineva într-o lumină proastă) și cea electronică (prin folosirea Internetului sau telefonului mobil pentru a trimite e-mailuri, mesaje sau imagini pentru a amenința pe cineva, a-i răni sentimentele, a face o persoană de rușine sau a o pune într-o lumină negativă, a răspândi zvonuri sau secrete despre cineva). Au răspuns 144 elevi liceu din cinci județe (Cluj, Dolj, Ialomița, Vâlcea, Vaslui), 12 orașe și 21 licee cu profile diferite și 673 elevi de gimnaziu din rural din șase județe (Cluj, Ialomița, Brașov, Vâlcea, Vaslui, Ilfov), 27 localități și 27 școli gimnaziale. Chestionarele au fost aplicate în condițiile în care copiii mergeau fizic la școală.

Agresiunea și hărțuirea sunt realități prezente în școlile incluse în această cercetare, unele forme fiind mai frecvente decât altele, dar toate ar trebui să ne îngrijoreze și să ne determine să acționăm! Mai mult copiii recunosc că au avut comportamente agresive, dar în același timp își doresc ca acest fenomen să fie eradicat! Mulți elevi au o atitudine pasivă în fața agresiunii, dar nu știu ce să facă și cui să raporteze! Violența este o realitate în multe școli din întreaga lume, dar există soluții pentru a înțelege dimensiunea fenomenului, pentru a acționa pentru a-l preveni sau mitiga! Una din soluții este să lucrăm alături și împreună cu copiii! Iată principalele rezultate ale cercetării:

Formele de agresiune și hărțuire

1. Deși agresiunea verbală e cea mai prevalentă formă experimentată atât la gimnaziu (42%), cât și la liceu (38%), violența fizică este prezentă la cel unu din zece elevi de liceu și unul din 7 elevi de gimnaziu! Agresiunea socială este raportată de 15.6% elevi de gimnaziu și 19% la liceu, iar agresiunea sau hărțuirea electronică este indicată de 12,5% elevi de liceu și 14% elevi de gimnaziu.
2. Cea mai frecventă formă de agresiune pe care au văzut-o sau de care au auzit elevii de gimnaziu a fost cea verbală (49%), urmata de cea fizică (36%), în timp ce cei din liceu au fost martori la agresiuni verbale (55%), fizice (34%), sociale (32%) și electronice (26%).

Comportamente agresive asumate de elevi

3. Elevii recunosc că au avut un comportament agresiv sau că au hărțuit alți elevi:
  - Gimnaziu: verbal (21%), fizic (12%), electronic (9%), social (8%)
  - Liceu: verbal (15%), social (8%), electronic (8%) și fizic (4%)

Unde au loc agresiunile?

4. Agresiunile au loc în multe locuri atât la gimnaziu, cât și la liceu, dar o atenție deosebită trebuie acordată holurilor, curții școlii și toaletelor. Elevii de gimnaziu nu se simt în

- siguranță în toaletele școlii (25%), vestiare (19%), curtea școlii (16%), intrările/ieșirile școlii (13%), sala de sport (12%) și holuri (10%). Locurile unde au avut loc agresiunile:
- Gimnaziu: curtea școlii (63%), holuri (53%), săli de clasă (52%), toalete (33%), intrarea sau ieșire din școală (30%)
  - Liceu: holuri (59%), săli de clasă (59%), curtea școlii (58%), pe drum către școală (49%), toalete (44%), sala de sport (30%)

Când au loc actele de agresiune sau hărțuirile între elevi:

5. Agresiunile au loc mai ales în pauzele, pe timpul deplasării către școală sau înapoi acasă, dar chiar și în timpul orelor!
- Gimnaziu: în timpul pauzelor (53%), după școală (39%), pe drum către școală (29%), dar chiar și în timpul orelor (9%)
  - Liceu: în timpul pauzelor (35%), după școală (29%), în timpul orelor (22%)

Ce fac elevii când se confruntă sau sunt martori ai unui act de agresiune/hărțuire?

6. Atunci când sunt victime sau martori ai diferitelor forme de agresiune mulți elevi aleg o atitudine pasivă:
- Aproape jumătate din elevii care au fost agresați sau hărțuiți nu au făcut nimic (40% la gimnaziu și 43% la liceu).
  - Aproape jumătate din elevi nu au încercat să ajute un alt elev ce era agresat/hărțuit (44% la gimnaziu și 49% la liceu).

De ce aleg elevii să nu facă nimic în fața agresiunii sau hărțuirii?

7. Elevii nu știu ce să facă în caz de agresiune asupra lor sau dacă sunt martori unui act de agresiune.

Atunci când au fost agresați sau hărțuiți, elevii nu au făcut nimic pentru că nu au știut ce să facă sau cu cine să vorbească, le-a fost frică (mai ales celor de gimnaziu), nu le place să pârască sau pentru că nu au crezut că implicarea lor ar face o mare diferență.

Unii elevi nu au făcut nimic dacă au fost martorii unui act de agresiune sau hărțuire asupra unui coleg: 18% la gimnaziu și 15% la liceu pentru că nu au vrut să se implice, le-a fost frică, au considerat că nu e problema lor sau nu le place să pârască.

Raportarea cazurilor de agresiune sau hărțuire

8. Elevii nu raportează cazurile de agresiune pe care le experimentează sau la care sunt martori pentru că nu cunosc cum și cui să o facă!

Un sfert din elevii de gimnaziu (24%) și o cincime din elevii de liceu (19%) nu raportează niciodată un caz de agresiune sau hărțuire la care a fost martor.

Un sfert din elevii de gimnaziu (25%) și liceu (26%) nu cunosc cum să raporteze la școală un caz de agresiune sau hărțuire

Cum văd copiii rezolvarea bullying-ului?

9. Copiii își doresc să fie informați periodic cu privire la bullying, să se implice în prevenirea bullying-ului, să se organizeze întâlniri cu părinții pe tema bullying-ului:
- Informarea elevilor cu privire la modul în care pot raporta cazurile de agresiune/hărțuire și informarea lor cu privire la formele de agresiune/hărțuire
  - Întâlniri cu părinții pe tema agresiunii/hărțuirii
  - Filme și scenete pe aceasta temă
  - Implicarea elevilor în prevenirea agresiunii/hărțuirii și proiecte dedicate în școală
  - Un control mai bun accesului persoanelor străine în incinta instituției de învățământ

Recomandări World Vision România

- Fiecare școală poate organiza activități de informare a elevilor cu privire la ce este agresiunea și hărțuirea, stabilirea unor reguli de comun acord cu elevii pentru prevenirea și combaterea acestora
- Fiecare școală sau inspectorat școlar ar trebui să stabilească mecanisme de monitorizare și răspuns la cazurile de agresiune și hărțuire în școală sau perimetrul educațional
- Fiecare școală ar trebui să își informeze elevii cu privire la cum, unde, cui și când să raporteze cazuri de agresiune și hărțuire
- Școlile pot iniția proiecte cu implicarea elevilor pentru prevenirea și combaterea agresiunii și hărțuirii
- Fiecare școală ar trebui să operaționalizeze grupurile de acțiune anti-bullying
- Programe de formare și instruire continuă a cadrelor didactice pentru a putea preveni, depista la timp, interveni și mitiga cazurile de agresiune și hărțuire
- Normarea adecvată a consilierilor școlari astfel încât să fie asigurat un consilier la 600 de elevi conform legislației în vigoare
- Pregătire academică și instruire continuă a tuturor consilierilor școlari, inclusiv pe componenta psihopedagogică